

TE KORT VERHAAL
JOKE VAN CAESBROECK

Zoektocht

Omdat mijn grootmoeder blind wordt en mijn grootvaders been in het gips zit, raapt mijn moeder tegenwoordig de eieren uit hun kippenhok. Terwijl we zoeken naar een ont-snapte hen, vertel ik haar over de mannen op Tinder. Dat ze zichzelf omschrijven als vermiste katten.

Wat ik mijn moeder niet vertel:

Dat ik onlangs stomdronken achterop de fiets van een vermiste kat zat.

Dat ik mijn zelfkennis jaren geleden uit-leende en vergeten ben aan wie.

Dat ik die kip zag zitten, maar zweeg.

Dat er eerst naar mij gezocht moet worden.

Elke woensdag schrijft Joke Van Caesbroeck een veel te kort verhaal.

‘Wat Toni Morrison schreef, was niet alleen mooi, ook betekenisvol — ze was een uitdaging van ons geweten en een oproep tot meer empathie’

De voormalige Amerikaanse president **BARACK OBAMA** was gisteren in rouw.

Postuum: Toni Morrison (1931-2019)

Door de zwartste ogen

Toni Morrison was de eerste (en enige) zwarte vrouw die de Nobelprijs voor Literatuur kreeg. Ze bracht in haar romans de vergeten geschiedenis van zwart Amerika op de voorgrond. Ze overleed maandagnacht op 88-jarige leeftijd. **KATHY MATHYS**

Iedereen die haar ontmoette, was onder de indruk van haar présence. Het zilvergrijze haar, de statige postuur, de indringende blik: keer op keer worden ze vermeld in interviews. Toni Morrison had iets intimiderends en theatraals wanneer ze haar rol van schrijfster speelde; ze had iets van een diva. Alleen intimi kenden Chloe Ardelia Wofford, zoals haar ouders haar bij haar geboorte in 1931 hadden genoemd. Toen het gezin zich tot het katholicisme bekeerde, werd ze gedoopt en naar de heilige Antonius vernoemd – vandaar de roepnaam Toni. Morrison is de naam van de man met wie ze in 1958 trouwde en van wie ze in 1964 scheidde.

Morrison groeide op in Lorain, in Ohio in het Amerikaanse Zuiden, in een arbeidersgezin met vier kinderen. Haar vader was Georgia ontvlucht. Hij haatte de blanken. Morrisons moeder had een meer open karakter; de schrijfster omschreef haar ooit als een voorzichtige optimist. De buren van de Morrisons waren blanke immigranten uit Europa: Spanjaarden en Polen. Het gezin werd vaak uitgezet door huisbazen, iets waar Morrison een levenslang trauma aan overhield.

Als kind al las ze Tolstoj en Austen. Haar vader vertelde spookverhalen die haar schrijverstalent aanwakkerden, en beschreef ook zijn leven in Georgia, waar hij als veertienjarige getuige was geweest van een lynchpartij. Hij portretteerde zijn geboortestaats als een onrechtvaardige plek waar blanken en zwarten zelfs niet van dezelfde fontein mochten drinken.

Op de middelbare school was er slechts één andere zwarte leerling, maar het was pas aan Howard, een overwegend zwarte universiteit in Washington D.C., dat Morrison de verhalen van haar vader ten volle begon te begrijpen. Op de campus en in de stad heerste segregatie. Morrison studeerde verder aan Cornell, waar ze een

proefschrift schreef over zelfmoord in het werk van Virginia Woolf en William Faulkner, twee auteurs met wie ze zich stilistisch verwant voelde.

Uitgever

Pas in 1970 publiceerde Morrison haar eerste roman. Ze werkte ondertussen jarenlang als uitgever voor het gerenommeerde Random House en speelde zo een cruciale rol in de verspreiding van de

zwarte literatuur bij een groter publiek. Ze gaf haar baan pas op toen ze begon te werken aan *Beminde*, de roman over slavernij die in 1987 haar succes bezegelde.

Morrison werkte hard – ze was immers een alleenstaande moeder. Schrijven deed ze vanaf vier uur 's ochtends, het liefst met potlood. Ze zette koffie en hield ervan om het licht te zien opkomen. Zelfs nadat ze succesvol geworden was, bleef ze het schrijven combi-

Toni Morrison in 5 boeken

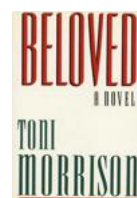
1. Sula (1973)

Roman over twee vrouwen die opgroeien in een dorp in Ohio. De ene blijft er wonen en zet zich in voor de zwarte gemeenschap, de andere trekt naar de grootstad om er te studeren. Morrison beweerde dat ze met dit boek haar stem vond.

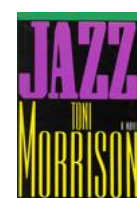
2. Het lied van Solomon (1977)

Roman over het leven van een zwarte man die opgroeit in Michigan en reist naar het zuiden van de VS. Morrison hoorde haar vaders stem toen ze het boek schreef. Haar doorbraak.

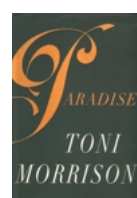
3. Beminde (1987)

In deze historische roman voert Morrison een vrouw op, Sethe, die, aan het eind van het slaven tijdperk haar baby vermoordt. De schrijfster gebruikt een donker palet; alleen de scènes over Sethes kindertijd hebben wat kleur. Gebaseerd op het waargebeurde verhaal van Margaret Garner, die nog liever haar kind vermoordde dan dat ze terug slaaf werd.

4. Jazz (1992)

Samen met *Beminde* en *Het paradijs* vormt deze roman een trilogie over de Afro-Amerikaanse geschiedenis. De stijl wordt al aangekondigd in de titel. De personages improviseren in monologen die variëren van ingetogen en droef tot uitbundig en ophitsend.

5. Het paradijs (1997)

In elk van de acht hoofdstukken neemt een vrouw het woord. Ze vertellen over het leven in Ruby, een fictieve zwarte stad, gesticht na het einde van de slavernij. Paradijselijk is het er niet, mensen worden er behandeld volgens de gradatie van hun zwaarheid. Een scherpe verkenning van thema's als religie en ras in Amerika.